EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.9.2019
COM(2019) 424 final

2019/0200 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Odboru za pravila o poreklu, ustanovljenem s Sporazumom o pravilih o poreklu blaga (STO-GATT 1994), ki je priložen k sklepni listini, podpisani 15. aprila 1994 v Marakešu

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o stališču, ki se v imenu Unije zastopa v Odboru za pravila o poreklu, ustanovljenem s Sporazumom o pravilih o poreklu blaga (STO-GATT 1994), ki je priložen k sklepni listini, podpisani 15. aprila 1994 v Marakešu, v zvezi s predvidenim sprejetjem sporočila o povečanju preglednosti pri nepreferencialnih pravilih o poreklu.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Sporazum o pravilih o poreklu blaga

Cilj Sporazuma o pravilih o poreklu blaga (STO-GATT 1994), ki je priložen k sklepni listini, podpisani 15. aprila 1994 v Marakešu (v nadaljnjem besedilu: Sporazum), je zagotoviti, da nepreferencialna pravila o poreklu blaga ne ustvarjajo nepotrebnih ovir za trgovino in so namenjena usklajevanju pravil o poreklu na mednarodni ravni, razen pravil o poreklu, ki se nanašajo na dodelitev tarifnih preferencialov. Do zaključka usklajevalnega programa bi morale pogodbenice zagotoviti, da so njihova pravila o poreklu pregledna; da nimajo omejevalnih, izkrivljajočih ali motečih učinkov na mednarodno trgovino; da se upravljajo dosledno, enotno, nepristransko in razumno ter da temeljijo na pozitivnem standardu. Sporazum je začel veljati 1. januarja 1995.

Evropska unija je pogodbenica Sporazuma[1]. Vse države članice so tudi pogodbenice Sporazuma.

2.2. Odbor za pravila o poreklu

Odbor za pravila o poreklu je bil ustanovljen v okviru Svetovne trgovinske organizacije (STO) in je na voljo članicam STO. Sestane se vsaj enkrat letno in pregleda izvajanje in delovanje Sporazuma o pravilih o poreklu blaga. Delo Odbora je bilo osredotočeno predvsem na usklajevanje nepreferencialnih pravil o poreklu. Pogajanja niso bila zaključena in članice STO trenutno uporabljajo nacionalna pravila o poreklu za nepreferencialne namene. V zadnjem času se je začelo delo v zvezi s preferencialnimi pravili o poreklu, zlasti tistimi, ki se uporabljajo v okviru trgovinskih preferencialov za najmanj razvite države. Odločitve v Odboru se običajno sprejemajo soglasno.

2.3. Predvideni akt Odbora za pravila o poreklu

Odbor za pravila o poreklu bo [datum] na svojem letnem zasedanju sprejel sporočilo[2] o povečanju preglednosti pri nepreferencialnih pravilih o poreklu (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt).

Namen predvidenega akta je povečati preglednost zakonov, predpisov in praks v zvezi z nepreferencialnimi pravili o poreklu ter dopolniti obveznosti obveščanja iz člena 5 Sporazuma o pravilih o poreklu blaga.

Niti Sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije niti Sporazum o pravilih o poreklu blaga ne obravnavata pravnega statusa aktov, ki jih sprejmejo odbori STO. Zavezujoča narava predvidenega akta se določi glede na besedilo navedenega akta. Ob

[1] Sklep Sveta 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (UL L 336, 23.12.1994, str. 1).

[2] Sporočilo Avstralije; Brazilije; Kanade; Hongkonga; Japonske; Republike Koreje; Nove Zelandije; Norveške; Filipinov; Ruske federacije; Singapurja; Švice; ločenega carinskega območja Tajvana, Penghuja, Kinmena in Matsuja ter Združenih držav Amerike.

upoštevanju besedila sporočila o povečanju preglednosti pri nepreferencialnih pravilih o poreklu bo predvideni akt postal zavezujoč za pogodbenice.

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Nepreferencialna pravila o poreklu so tista pravila, ki se uporabljajo brez kakršnega koli trgovinskega preferenciala, tj. kadar se trgovina izvaja po načelu države z največjimi ugodnostmi. Poleg tega lahko nekateri ukrepi trgovinske politike, kot so kvote, protidamping ali označevanje porekla, zahtevajo določitev porekla na podlagi uporabe nepreferencialnih pravil o poreklu.

V skladu s členom 5 Sporazuma o pravilih o poreklu blaga je morala vsaka članica STO v določenem roku od začetka veljavnosti Sporazuma STO sekretariat STO obvestiti o svojih pravilih o poreklu, sodnih odločitvah in upravnih sklepih, ki se splošno uporabljajo v zvezi z nepreferencialnimi pravili o poreklu, ki veljajo na ta datum. Evropska unija je sekretariatu STO sporočila zahtevane informacije.

Članice STO so se v Sporazumu o pravilih o poreklu blaga dogovorile, da se bodo pogajale o usklajenih nepreferencialnih pravilih o poreklu. Vendar ta pogajanja niso bila zaključena in članice STO trenutno uporabljajo nacionalna pravila o poreklu za nepreferencialne namene. Zato se za uvoz in/ali izvoz uporabljajo različna nepreferencialna pravila o poreklu, odvisno od zadevnih članic STO. Poleg tega vse članice STO ne uporabljajo posebne zakonodaje v zvezi z nepreferencialnimi pravili o poreklu. V Uniji so ta pravila določena v členih 59 do 61 Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije[3].

Da bi se izognili nepotrebnim oviram pri trgovanju zaradi raznolikosti in številnosti nepreferencialnih pravil o poreklu, ki jih je treba uporabljati, je bila ustanovljena manjša delovna skupina iz zastopnikov Odbora za pravila o poreklu, da bi se raziskali načini za izboljšanje preglednosti v zvezi z nepreferencialnimi pravili o poreklu. Evropska unija je sodelovala v tej manjši delovni skupini in na konstruktiven način prispevala k predvidenemu aktu. Razprave so se nadaljevale na sestankih Odbora za pravila o poreklu marca in maja 2019. Usklajevanje z državami članicami je bilo zagotovljeno prek delegacij držav članic v STO in prek Sekcije za poreklo skupine strokovnjakov za carino.

Glede na to, da jasna in predvidljiva pravila o poreklu lajšajo tokove mednarodne trgovine, je namen predvidenega akta povečati preglednost zakonov, predpisov in praks v zvezi z nepreferencialnimi pravili o poreklu in dopolniti obveznosti obveščanja iz člena 5 Sporazuma o pravilih o poreklu blaga.

Predvideni akt določa obvezno obveščanje vseh članic STO o svojih nepreferencialnih pravilih o poreklu, ki se uporabljajo za namene uporabe obravnave po načelu države z največjimi ugodnostmi v skladu s členi I, II, III, XI in XIII GATT 1994. Določa tudi prostovoljno obveščanje o nepreferencialnih pravilih o poreklu, ki se uporabljajo za vse druge namene, ki jih zajema člen 1.2 Sporazuma o pravilih o poreklu blaga (protidampinške in izravnalne dajatve v skladu s členom VI GATT 1994, zaščitni ukrepi iz člena XIX GATT 1994, zahteve za označevanje porekla v skladu s členom IX GATT 1994, količinske omejitve ali tarifne kvote, pravila o poreklu, ki se uporabljajo za javna naročila in trgovinske statistike). Poleg tega predvideni akt vsebuje obveznost obveščanja članic STO o morebitnih potrdilih o nepreferencialnem poreklu, ki so obvezna pri izvajanju uvoznih ali izvoznih transakcij. Obveščanje se izvede s predlogami, ki so priložene predvidenemu aktu.

[3] UL L 269, 10.10.2013, str. 1.

Predvideni akt ustvarja dodatne obveznosti obveščanja poleg tistih, ki so navedene v členu 5 Sporazuma o pravilih o poreklu blaga.

Zato je potrebno stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Odboru za pravila o poreklu.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije ureja sklepe o določitvi „*stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma*“.

Pojem „*akti s pravnim učinkom*“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „*odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije*“[4].

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Odbor za pravila o poreklu je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Sporazumom o pravilih o poreklu blaga (STO-GATT 1994).

Akt, k sprejetju katerega se poziva Odbor za pravila o poreklu, je akt s pravnim učinkom. Niti Sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije niti Sporazum o pravilih o poreklu blaga ne obravnavata pravnega statusa aktov, ki jih sprejme Odbor za pravila o poreklu. Zavezujočo naravo predvidenega akta je zato treba določiti glede na besedilo navedenega akta. Ob upoštevanju besedila sporočila o povečanju preglednosti pri nepreferencialnih pravilih o poreklu se šteje, da ima predvideni akt pravne učinke.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na skupno trgovinsko politiko.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 207 PDEU.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga za predlagani sklep bi moral biti člen 207 PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

[4] Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

5. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Ni relevantno.

2019/0200 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Odboru za pravila o poreklu, ustanovljenem s Sporazumom o pravilih o poreklu blaga (STO-GATT 1994), ki je priložen k sklepni listini, podpisani 15. aprila 1994 v Marakešu

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 207(3) in prvega odstavka člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sporazum o pravilih o poreklu blaga (STO-GATT 1994), ki je priložen k sklepni listini, podpisani 15. aprila 1994 v Marakešu (v nadaljnjem besedilu: Sporazum), je Unija sklenila s Sklepom Sveta 94/800/ES[5], veljati pa je začel 1. januarja 1995.

(2) Člen 4 Sporazuma ustanavlja Odbor za pravila o poreklu.

(3) Odbor za pravila o poreklu bo na svojem zasedanju/sestanku dne [datum] sprejel sporočilo z naslovom „Povečanje preglednosti pri nepreferencialnih pravilih o poreklu“.

(4) Primerno je določiti stališče, ki se zastopa v imenu Unije v Odboru za pravila o poreklu, ker bo sporočilo zavezujoče za Unijo.

(5) Namen predlaganega stališča, ki se zastopa v imenu Unije, je povečati preglednost zakonov, predpisov in praks v zvezi z nepreferencialnimi pravili o poreklu, in sicer s pravili o obveznem ali prostovoljnem obveščanju članic STO o njihovih nepreferencialnih pravilih o poreklu, pri čemer se uporabijo standardizirane predloge. To bo privedlo do jasnejših in predvidljivejših pravil o poreklu in bo olajšalo tokove mednarodne trgovine –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa na zasedanju/sestanku Odbora za pravila o poreklu, temelji na osnutku akta Odbora za pravila o poreklu, ki je priložen temu sklepu.

Predstavniki Unije se lahko dogovorijo o manjših redakcijskih spremembah osnutka akta glede na razvoj na prihodnjih sestankih Odbora za pravila o poreklu po posvetovanju z državami članicami ali med usklajevalnimi sestanki na kraju samem brez nadaljnjega sklepa Sveta.

[5] Sklep Sveta 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (UL L 336, 23.12.1994, str. 1).

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik